

Förenade målen T-217/03 och T-245/03

**Fédération nationale de la coopération
bétail et viande (FNCBV) m.fl.**

mot

Europeiska gemenskapernas kommission

”Konkurrens — Artikel 81.1 EG — Nötkött — Tillfälligt importstopp — Förenings fastställelse av en prislista — Förordning nr 26 — Företagssammanslutningar — Begränsning av konkurrensen — Föreningsaktion — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna — Motiveringsskyldighet — Riktlinjer för beräkning av böter — Proportionalitetsprincipen — Överträdelsens allvar och varaktighet — Försvårande och förmildrande omständigheter — Förbud mot dubbla påföljder — Rätten till försvar”

Förstainstansrättens dom (första avdelningen) av den 13 december 2006 . . . II - 5000

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens — Gemenskapsregler — Företagssammanslutningar — Begrepp (Artikel 81.1 EG)*

II - 4987

2. *Konkurrens — Gemenskapsregler — Företagssammanslutningar — Begrepp*
(Artikel 81.1 EG)
3. *Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Inverkan på handeln mellan medlemsstater*
(Artikel 81.1 EG)
4. *Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Skadlig inverkan på konkurrensen — Prisfastställelse*
(Artikel 81.1 EG)
5. *Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Förbud — Nationella bestämmelser om ingående av avtal om konkurrensbegränsande samverkan*
(Artikel 81 EG)
6. *Konkurrens — Gemenskapsbestämmelser — Materiellt tillämpningsområde*
(Artikel 81 EG)
7. *Jordbruk — Konkurrensregler — Förordning nr 26*
(Artikel 33 EG, 36 EG och 81.1 EG; rådets förordning nr 26, artikel 2.1)
8. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Meddelande om invändningar — Nödvändigt innehåll*
(Rådets förordning nr 17; kommissionens förordning nr 99/63, artikel 4)
9. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande*
(Artikel 253 EG; rådets förordning nr 17, artikel 15.2)
10. *Invändning om rättsstridighet — Räckvidd — Rättsakter mot vilka invändning om rättsstridighet kan göras*
(Artikel 241 EG; kommissionens meddelande 98/C 9/03)
11. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande*
(Artikel 81.1 EG; rådets förordning nr 17, artikel 15.2)

12. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Högsta belopp*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15.2)
13. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kriterier — Överträdelsens varaktighet*
(Artikel 81.1 EG; kommissionens meddelande 98/C 9/03)
14. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kriterier — Överträdelsens allvar — Försvårande omständigheter*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15.2)
15. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Högsta belopp*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15.2)
16. *Konkurrens — Böter — Kommissionens beslut i vilket en överträdelse konstateras som fattats efter ett beslut genom vilket företaget har bötfällts eller frikänts från ansvar och som inte längre kan överklagas*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15)
17. *Konkurrens — Böter — Belopp — Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning — Domstolsprövning — Full prövningsrätt*

1. Artikel 81.1 EG är tillämplig på sammanslutningar i den mån som deras egen verksamhet, eller den verksamhet som utövas av de företag som är anslutna till sammanslutningen, har till syfte att framkalla de verkningar som skall förhindras genom denna bestämmelse. Med hänsyn till syftet med denna bestämmelse skall begreppet företags-sammanslutning tolkas så att det även omfattar sammanslutningar som själva består av företagsammanslutningar.

området för denna bestämmelse krävs inte att sammanslutningarna i fråga kan tvinga sina medlemmar att genomföra sina skyldigheter enligt avtalet.

(se punkterna 49 och 89)

För att ett avtal mellan sammanslutningar skall omfattas av tillämpnings-

2. Begreppet företag inom konkurrensrätten omfattar varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oberoende av

enhetens rättsliga form och oberoende av hur den finansieras. Ekonomisk verksamhet utgörs av all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad.

Jordbruksföretagarnas verksamhet, såsom jordbrukare eller uppfödare, har helt visst ekonomisk karaktär. Dessa personer producerar nämligen varor som de säljer gentemot ersättning. Jordbruksföretagarna utgör följaktligen företag i den mening som avses i artikel 81.1 EG.

Föreningarna som de är anslutna till och som de företräds av liksom organisationerna som dessa föreningar ingår i kan således anses utgöra företagssammanslutningar vid tillämpningen av denna bestämmelse.

Denna slutsats motsägs inte av att även jordbruksföretagares make eller maka kan vara ansluten till en lokalförening. Det är troligt att jordbrukarnas och uppfödarnas makar som själva är medlemmar i en lokal jordbruksförening också deltar i arbetet i familjeföretaget. Vidare räcker i vart fall inte enbart den omständigheten att en företagssammanslutning även kan bestå av personer eller rättssubjekt som inte kan anses utgöra företag för att frånta den dess

karaktär av företagssammanslutning i den mening som avses i artikel 81.1 EG. Det argument att det vid företagande i bolagsform inte är bolaget genom sitt ombud som är anslutet till föreningen, utan var och en av dess delägare, kan inte heller godtas. Det är nämligen inte företagarens rättsliga ställning eller form som är avgörande för huruvida jordbruket i fråga skall betraktas som ett företag, utan verksamheten som jordbruket och de som deltar i detta bedriver.

(se punkterna 52–55)

3. Artikel 81.1 EG är endast tillämplig på avtal som kan påverka handeln mellan medlemsstater. Ett avtal mellan företag skall anses kunna påverka handeln inom gemenskapen, om det på grundval av en sammantagen bedömning av de objektiva rättsliga och faktiska omständigheterna går att förutse med tillräcklig grad av sannolikhet att det direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, kan påverka handeln mellan medlemsstater på ett sådant sätt att förverkligandet av målen för den inre marknaden hindras.

När den överträdelse som ett företag eller företagssammanslutning har deltagit i kan påverka handeln mellan medlemsstater är kommissionen inte skyldig att visa att företagets eller företagssammanslutningens eget deltagande har påverkat handeln inom gemenskapen.

Förfaranden som hämmar konkurrensen, och som omfattar en medlemsstats hela territorium, är nämligen till sin natur sådana att de medför att uppdelningen av den nationella marknaden befästs, vilket samtidigt förhindrar den samordning av den ekonomiska politiken som befrämjas av fördraget. När det rör sig om en marknad som är öppen för import, kan de parter som samverkar om nationell prissättning endast behålla sina marknadsandelar om de skyddar sig mot konkurrens från utlandet.

(se punkterna 63 och 66–67)

4. I artikel 81.1 a EG föreskrivs uttryckligen att åtgärder som innebär att inköps- eller försäljningspriser direkt eller indirekt

fastställs utgör konkurrensbegränsningar. Fastställandet av priser utgör en uppenbar konkurrensbegränsning.

Ett avtal som ingåtts mellan organisationer som företräder jordbruksföretagare och organisationer som företräder slakterier och i vilket minimipriser fastställs för vissa kategorier kor, i syfte att dessa priser skall vara obligatoriska för samtliga ekonomiska aktörer på de berörda marknaderna, har genom själva sin karaktär till syfte att begränsa konkurrensen på dessa marknader, bland annat eftersom avtalet på ett konstlat vis begränsar utrymmet för affärsförhandlingar mellan uppfödare och slakterier och snedvrider prissättningen på marknaderna i fråga.

Denna slutsats påverkas inte av argumentet att jordbruksmarknaderna är reglerade på så sätt att konkurrensreglerna inte är fullt ut tillämpliga och prissättningen sällan sker enligt det fria samspelet mellan utbud och efterfrågan. Jordbrukssektorn har förvisso vissa särdrag och har genomgått en, många gånger tämligen ingripande, detaljreglering. Det skall emellertid påpekas att gemenskapens konkurrensregler är tillämpliga på marknaderna för jordbruks-

produkter, även om vissa undantag har gjorts, av hänsyn till den speciella situation som råder på dessa marknader.

konkurrensreglerna eller att de tillskansar sig behörighet motsvarande den som nationella och gemenskapsrättsliga offentliga myndigheter har, för att ersätta deras åtgärder med sina egna.

Enbart det förhållandet att minimipriserna fastställts utifrån det offentliga interventionspriset är under alla omständigheter inte tillräckligt för att det omtvistade avtalet skall fråntas sin begränsande karaktär. Hänvisningen till det offentliga interventionspriset medför nämligen inte att den omtvistade minimiprislistan förlorar sitt konkurrensbegränsande syfte, som är att på ett direkt och konstlat sätt fastställa ett fast marknadspris, och likställas med de olika offentliga stöd- och interventionsmekanismer inom den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaden som har till syfte att sanera marknader som utmärks av ett överskott i utbudet genom att dra in en del av produktionen.

Den omständigheten att ett företags beteende har varit känt, tillåtet eller till och med uppmuntrats av nationella myndigheter saknar betydelse för tillämpningen av artikel 81 EG. Den kris som råder inom en viss sektor leder inte i sig till slutsatsen att villkoren för tillämpning av artikel 81.1 EG inte är uppfyllda.

(se punkterna 90–92)

(se punkterna 83 och 85–87)

5. Den rättsliga ram inom vilken avtal som avses i artikel 81 EG ingås samt den rättsliga beteckningen på denna ram i olika nationella rättsordningar saknar relevans för tillämpligheten av gemenskapens konkurrensregler. Offentliga åtgärder för att åtgärda problemen inom en viss sektor som inte är tillräckliga motiverar inte att berörda privata aktörer vidtar åtgärder som strider mot
6. Kollektivavtal som har slutits mellan de organisationer som företräder arbetsgivarna respektive arbetstagarna i en gemensam strävan att vidta åtgärder för att förbättra anställnings- och arbetsförhållandena omfattas inte, med hänsyn till deras syfte och beskaffenhet, av artikel 81.1 EG. Ett avtal som ingåtts mellan organisationer som företräder jordbruksföretagare och organisationer

som företräder slakterier i syfte att fastställa minimiinköpspriser för slakterierna och stoppa import av nötkött kan emellertid inte undantas från tillämpningsområdet för artikel 81.1 EG.

eftersom kommissionen, då dessa mål ibland kan vara motstridiga, kan försöka att förena dem. Vid tillämpningen av detta undantag anses åtgärder vara nödvändiga för att förverkliga gemensamma jordbrukspolitiska mål under förutsättning att de är proportionerliga.

(se punkterna 98–100)

(se punkterna 197–199 och 208)

7. Upprätthållandet av en effektiv konkurrens på marknaden för jordbruksprodukter utgör en av målsättningarna för den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är visserligen riktigt att rådet, med hänsyn till den speciella situationen på marknaderna för jordbruksprodukter, enligt artikel 36 EG skall avgöra i vilken utsträckning gemenskapens konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med dessa produkter. Likväl fastställs i denna artikel principen om att gemenskapens konkurrensregler är tillämpliga inom jordbrukssektorn.
8. Det är en grundläggande gemenskapsrättslig princip att rätten till försvar skall iaktas i varje förfarande som kan leda till påföljder, bland annat böter. Denna princip skall iaktas även i förfaranden av administrativ karaktär. Vid tillämpningen av denna princip utgör meddelandet om invändningar en väsentlig processuell garanti. Meddelandet om invändningar skall klart ange alla väsentliga omständigheter som kommissionen stöder sig på i detta skede av förfarandet.

Artikel 2.1 i förordning nr 26, vari föreskrivs att artikel 81.1 inte gäller sådana avtal, beslut och förfaranden som är nödvändiga för att förverkliga mål för den gemensamma jordbrukspolitiken, skall, eftersom det är fråga om ett undantag, tolkas restriktivt. Bestämmelsen är dessutom endast tillämplig om avtalet i fråga främjar förverkligandet av alla målen i artikel 33 EG,

Kommissionen uppfyller således sin skyldighet att iaktta företagets rätt att yttra sig genom att i sitt meddelande om invändningar uttryckligen ange att den har för avsikt att undersöka huruvida de berörda företagen skall åläggas böter och de huvudsakliga faktiska och rättsliga

grunder som kan medföra att böter åläggs, såsom hur allvarlig den påstådda överträdelsen är och hur länge den pågått, samt huruvida den begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet. Kommissionen ger därigenom företagen de upplysningar som är nödvändiga för att de skall kunna försvara sig, inte bara mot konstaterandet av en överträdelse utan även mot åläggandet av böter.

inte särskilda omständigheter föreligger, att uttryckligen motivera att gränsen på 10 procent av omsättningen för företaget i fråga har iakttagits. Företaget skall känna till både att den föreskrivna gränsen existerar och sin faktiska omsättning och kan således, även om det inte ges någon motivering i sanktionsbeslutet, bedöma huruvida böterna som det ålagts överskrider gränsen på 10 procent.

Att i meddelandet om invändningar uttala sig om nivån på de avsedda böterna, innan företagen har lämnats tillfälle att yttra sig över anmärkningarna mot dem, innebär ett oriktigt föregripande av kommissionens beslut. Att i meddelandet om invändningar uttala sig om huruvida den övre gränsen på 10 procent skall iakttas för de böter som eventuellt kommer att åläggas genom det slutliga beslutet innebär i än högre grad ett oriktigt föregripande av detta beslut.

När kommissionen däremot beslutar om påföljder för en företagssammanslutning och kontrollerar att den föreskrivna gränsen på 10 procent av omsättningen har iakttagits med stöd av omsättningen för samtliga eller en del av sammanslutningens medlemmar, måste den ange detta uttryckligen i beslutet och redogöra för skälen till varför medlemmarnas omsättning beaktats. Utan en sådan motivering skulle de berörda parterna inte få kännedom om skälen för ett sådant beslut och inte på ett riktigt sätt kunna kontrollera att det föreskrivna taket iakttagits i det aktuella fallet.

(se punkterna 217–218 och 222)

(se punkterna 238–239)

9. När kommissionen ålägger ett enskilt företag som begått en överträdelse böter, är den inte nödvändigtvis skyldig, om
10. Kommissionens riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i

EKSG-fördraget utgör visserligen inte den rättsliga grunden för det beslut genom vilket en ekonomisk aktör åläggs böter, och som grundar sig på förordning nr 17. Men det föreskrivs i riktlinjerna på ett allmänt och abstrakt sätt hur kommissionen skall gå till väga då den fastställer bötesbelopp. Det finns således ett direkt rättsligt samband mellan detta beslut och riktlinjerna, som således kan bli föremål för en invändning om rättsstridighet.

Med hänsyn till att schablonbeloppen i riktlinjerna endast är fingervisningar kan de aldrig i sig strida mot proportionalitetsprincipen.

(se punkterna 252–253)

(se punkt 250)

11. Samverkan avseende priser eller avskärmningen av marknader utgör överträdelse som till sin natur är mycket allvarliga. Kommissionen har således inte åsidosatt proportionalitetsprincipen genom att i punkt 1 A första stycket i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget ange att dessa slag av överträdelse, för vilka det föreskrivs ett utgångsbelopp på 20 miljoner euro, är att betrakta som mycket allvarliga.
12. I artikel 15.2 i förordning nr 17 föreskrivs att kommissionen får ålägga böter till ett belopp som dock inte får överstiga 10 procent av föregående räkenskapsårs omsättning för varje företag som har deltagit i överträdelsen. Detta innebär endast att de böter som slutligt åläggs ett företag skall sättas ned om de överstiger 10 procent av företagets omsättning, oberoende av de beräkningar som gjorts dessförinnan utifrån överträdelsens allvar och varaktighet. Artikel 15.2 i förordning nr 17 utgör således inte något hinder för kommissionen att under beräkningen använda sig av ett mellanliggande belopp som överstiger 10 procent av det berörda företagets omsättning, under förutsättning att det bötesbelopp som företaget slutligt åläggs inte överstiger denna övre gräns. Denna bedömning gäller även maximibeloppet

på 1 miljon euro som anges i samma bestämmelse.

manslutningarna som deltar i avtalet att upphöra med detta och använda fysiska påtryckningar för att införa olika metoder för att kontrollera att avtalet tillämpas, innebär en försvårande omständighet som kommissionen kan beakta i syfte att höja det belopp som åläggs med stöd av artikel 81 EG.

(se punkt 255)

13. Mot bakgrund av punkt 1 B i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget, vari föreskrivs att en överträdelses varaktighet kan leda till att ett eventuellt tilläggsbelopp för böterna fastställs jämfört med det som fastställts utifrån överträdelsens allvar, förefaller det som om en överträdelses mycket korta varaktighet, nämligen kortare tid än ett år, endast motiverar att något ytterligare belopp inte läggs till det belopp som fastställts på grund av överträdelsens allvar. Att en överträdelse är mycket kortvarig innebär nämligen inte att inte ett åsidosättande av artikel 81.1 EG har skett.

(se punkterna 134 och 257–258)

14. Att fortsätta tillämpa ett avtal i hemlighet, efter det att kommissionen har anmodat företagen eller företagssam-

(se punkterna 271 och 278–289)

15. Det är enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 inte förbjudet för kommissionen att ålägga sammanslutningar som sågs vara utan omsättning böter överstigande 1 miljon euro. Användningen av den allmänna termen "överträdelse" i artikel 15.2 i förordning nr 17, som utan åtskillnad omfattar avtal, samordnade förfaranden och beslut av företagssammanslutningar, innebär att de gränsvärden som föreskrivs i denna bestämmelse är tillämpliga på samma sätt på avtal och samordnade förfaranden som på beslut av företagssammanslutningar. När en företagssammanslutning inte utövar någon egen ekonomisk verksamhet eller när dess omsättning inte visar vilken påverkan sammanslutningen kan ha på marknaden, kan kommissionen under vissa omständigheter beakta omsättningen för sammanslutningens medlemmar för att fastställa det högsta belopp som sammanslutningen kan åläggas i böter.

Även om den enda uttryckliga hänvisningen till företagets omsättning i denna bestämmelse rör den övre gränsen för böter som överstiger 1 miljon euro, fastställs i punkt 5 a i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget, som kommissionen har åtagit sig att följa, att slutresultatet av bötesberäkningen enligt schemat i punkterna 1–3 ”aldrig” får överstiga 10 procent av företagets totala omsättning enligt artikel 15.2 i förordning nr 17. Gränsen på 10 procent av omsättningen skall således iakttas även när det gäller fastställandet av böter som är lägre än 1 miljon euro.

Gränsvärdet på 10 procent av omsättningen skall dessutom beräknas i förhållande till den omsättning som varje företag redovisat som ingått ett avtal och deltagit i ett samordnat förfarande eller som samtliga företag redovisat som är medlemmar i företagssammanslutningarna, åtminstone då sammanslutningen med stöd av sina interna bestämmelser kan binda sina medlemmar till avtal. Möjligheten att i detta avseende beakta omsättningen för samtliga företag som är medlemmar av en sammanslutning berättigas av att man, i samband med att bötesbeloppet fastställs, bland annat får en uppfattning om vilken möjlighet företaget har att, alltefter sin storlek och ekonomiska styrka, påverka marknaden, vilket företagets omsättning ger en antydning om, samt om den avskräckande verkan som dessa böter kan ha.

Den inverkan som en företagssammanslutning kan ha på marknaden beror inte på dess egen omsättning, som varken avslöjar dess storlek eller ekonomiska inflytande, utan på dess medlemmars omsättning, vilken ger en indikation på sammanslutningens storlek och ekonomiska inflytande.

Det är emellertid inte uteslutet att i särskilda fall beakta omsättningen för medlemmarna av en sammanslutning, även om denna inte formellt har möjlighet att binda sina medlemmar till avtal för att sammanslutningen inte ges sådan befogenhet enligt interna regler. Kommissionens möjlighet att ålägga ett lämpligt bötesbelopp i förhållande till överträdelserna i fråga skulle annars äventyras. Sammanslutningar med mycket låg omsättning men som omfattar, utan att formellt kunna binda dem till avtal, ett stort antal företag som tillsammans har en betydande omsättning, skulle nämligen endast kunna åläggas synnerligen låga böter även om överträdelserna som de begått kunnat inverka nämnvärt på marknaderna i fråga. Detta skulle dessutom vara oförenligt med behovet av att säkerställa böternas avskräckande verkan gentemot överträdelser av gemenskapens konkurrensregler.

Det kan följaktligen vara motiverat att beakta den sammanlagda omsättningen

för en sammanslutnings medlemmar under andra särskilda omständigheter än interna regler som möjliggör för sammanslutningen att binda sina medlemmar till avtal. Detta gäller i synnerhet när överträdelsen som begåtts av en sammanslutning avser dess medlemmars verksamhet och det konkurrensbegränsande förfarandet i fråga utövas direkt av sammanslutningen till förmån för dess medlemmar och i samarbete med dessa, eftersom sammanslutningen inte har några fristående objektiva intressen i förhållande till de anslutna företagen. Även om kommissionen i vissa fall har möjlighet att ålägga individuella böter för var och en av medlemmarna av en sammanslutning, utöver de sanktionsåtgärder som vidtagits mot sammanslutningen i fråga, kan detta visa sig särskilt svårt eller rentav omöjligt när sammanslutningen har ett mycket stort antal medlemmar.

cent innebär nämligen inte att dessa ålagts böter eller i sig att sammanslutningen i fråga ens är skyldig att övervältra kostnaderna för böterna på sina medlemmar.

(se punkterna 313–314, 317–319, 325 och 343)

Under dessa omständigheter skall i vart fall möjligheten att beakta omsättningen för sökandenas basmedlemmar i företagsammanslutningarna i princip begränsas till de medlemmar som var aktiva på de marknader som påverkades av de genom det angripna beslutet beivrade överträdelserna.

Att omsättningen för en företagsammanslutnings medlemmar beaktas vid fastställandet av gränsvärdet på 10 pro-

16. Principen *non bis in idem* är en grundläggande gemenskapsrättslig princip vars iakttagande det ankommer på domstolarna att säkerställa. Inom gemenskapens konkurrensrätt innebär denna princip ett förbud mot att ett företag på nytt hålls ansvarigt eller att kommissionen inleder ett förfarande enligt konkurrensreglerna på nytt mot företaget, avseende ett konkurrensbegränsande uppträdande som företaget redan har bötfällts för eller som företaget har frikänts från ansvar för genom ett tidigare beslut av kommissionen, som inte längre kan överklagas. Tillämpningen av principen *non bis in idem* underkastas ett tredubbel krav på identitet mellan de faktiska omständigheterna, att det är fråga om en och samma regelöverträdare och att det är ett och samma rättsliga intresse som skyddas.

Denna princip innebär alltså ett förbud mot att sanktionsåtgärder vidtas mot samma person mer än en gång för samma rättsstridiga beteende i syfte att skydda samma rättsliga intresse. Där-
emot är det enligt denna princip inte förbjudet att för samma överträdelse vidta sanktionsåtgärder mot olika före-
tagssammanslutningar med anledning av var och en av organisationernas delaktighet i respektive ansvar för överträdel-
sen, även om vissa av dem är medlem-
mar i andra.

(se punkterna 340–344)

vid fastställandet av bötesbeloppet, har förstainstansrätten med stöd av artikel 17 i förordning nr 17 oinskränkt rätt enligt artikel 229 EG att pröva beslut genom vilka kommissionen har fastställt böter. Förstainstansrätten kan följaktligen upp-
häva, sätta ned eller höja ålagda böter. Förstainstansrätten kan med stöd av sin fulla prövningsrätt bland annat ändra den nedsättning av bötesbeloppet som kommissionen har ålagt ett företag eller företagssammanslutning enligt förutsätt-
ningarna i punkt 5 b i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget.

17. Även om kommissionen har ett utrymme för en skönsmässig bedömning

(se punkterna 352 och 355–361)